

• FØROYA • SOCIAL-DEMOKRAT

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÓÐURSKAPUR

Nr. 22.

Lýsingaprisur fyri petitreglu: 30 oy. á forsiðuni,
20 oy. á 3. og 4. síðu. Við størri lýsingum fæst
avsláttur í prísinum.

Leygardagin 30. mai 1936.

Kostar kr. 1,50 fjórðingsárið + Porto. Blaðið
verður bílagt á posthúsinum, brævasvarstodum
og skrivstovuni. Telf. 143.

10. árg.

Dagblaðsins Finansmagnats Berømmelses-Kariere

— — —
som Snob og Kryber over for Regeringen og Danskerne for at erholde et Par Skillinger til Opretholdelse af Livet for bagefter — lige straks han er kommet ud igen med Skillingerne i Lommen og har faaet Døren lukket efter sig i sin Finansmagnatsborg — at give Rollen overfor dem, han skrabede for, som Demagog, Bagvasker, ussel Storskryder og Løgnhals under Anonymitetens fejge Maske, akkompagneret af „Føroya-tiðindi“s lange Skraaspyt.

Der er mange Maader at blive berømt paa. En epokegørende Opfindelse, en opofrende og uselvsk Kamp for en god Sag, en heroisk Bedrift o.s.v. kan gøre det. Men en Kidnapper, en Erobrer og Undertrykker af svagere og ukampdygtige Nationer, Krigsgalninge som Mussolini og Hitler og lignende, en Skryder og Løgnhals, en Mestertyv, en Samfundets Fjende Nr. 1 eller saagar ogsaa Nr. 2 og 3 faar ogsaa deres Navne med fede Typer i Bladene og opnaar i endnu højere Grad end førstnævnte at sætte Sindene i Bevægelse og faa sit Navn nævnt og sin dyrebare Person omdiskuteret af høje som lave.

Men det kan just ikke paa-staa, at sidstnævnte gaar ind i Historien som hæderskronede, der har kastet Glans over sig, sit Land og Folk. Ak og Ve fra Folkets Dyb er den Skygge, deres Forsvinden efterlader sig, Skammens, Forbitrelsens og Beskæmmelsens Rodme iblandt Naboer, Slægtninge og Landsmænd ved deres Navnes Nævnelse er deres Eftermæle — Inskriptionen over deres jordiske Stov.

Den gode Berømmelse, den daarlige eller den onde Berømmelse eller Berygtethed, det er de to Alternativer, som nu engang i større eller mindre Grad findes hos de fleste Mennesker som den ulmende Drivkraft for ens Livs Handling og Stræben. Men Berømmelsens Tinde er svære at naa. Der er Forskel paa Kong Salomon og Jørgen Hattemager. Der er Forskel paa Berømmelsernes Vinfang. Ja, der er saa stor Forskel, at medens de fleste er stækkede fra Fod-

slen af, er der andre, hvis Vinger vokser hele Livet. Førstnævntes Attraa forbliver som rutimerede Organer, forsvinder mer og mer indtil kun en dybere Undersøgelse kan konstatere deres Tilstedeværelse.

Der er Forskel paa den gode og den daarlige Berømmelse, kolossal Forskel.

Den gode Berømmelse er gudbenaadet, de livgivende aandelige som økonomiske Vitaminer i Samfundslivet, Menneskeheden. Den kan de færreste naa. Den er lige saa sjælden som en vel-fortjent Gunstbevisning, mens den anden Berømmelse — Berygtetheden — den daarlige, den onde, Forraadnelsens og Ødelæggelsens Berømmelse bærer Lucifermærket. Den er Inkarnationen af Hævnens, Hævnens og Indignationens over ikke at kunne opnaa det guddommelige, det udvalgte Stade. Den er Frugten af den fra den æstetiske og ophøjede Livsudfoldelse forstødte Mands desperate Bestræbelser for under Hævnens og Mørkets Banner at slaa sit Navn paa Lygtepælene, til paa enhver Betingelse — never mind om der ofres Baccus et Øje — at ride det ind i Bevidstheden af Folkesjælen, saa det, om end kun for en stakket Stund og paa en alt andet end gloriøs Maade, kan opnaa det, som den gudbenaadede faar skænket: Folkets, de andre Menneskers Opmærksomhed, Agtpaaivenhed og Omtale, selv om denne Omtale giver Udtryk for Berygtethed i Stedet for Berømmethed og er krydret med Harme og Fordømmelse i Stedet for med Hæder og Virak som hos den gode Berømmethed.

— — —
»Dagblaðiðs økonomiske Pen-nefører — den store Odins Vanartning — er aabenbart en af de lucifermærkede, en af Ygdrasils knækkede Grene, en fra det ophøjede gudbenaadede Stade udstødt Kerub, der med draget Sværd, men med det danske Sprogs Maske over sit overhede chauvenistisk-færøsk-nationale Ansigt trækker til Felts mod Fru Fortuna, der ikke har forlenet ham med Lysets Fakkelt og Berømmelsens vederkvægende Skaal. Hvem er denne danskmærkede Danskæder? Et for de fleste Læsere overflødigt Spørgsmaal. Til at lugte og se det behøver man ingen skærpede Sanser, i den Grad røber Sproget og Stilen Manden. Thi sjælden aabenbarer nogen som han et saa stinkende Sammensurium af en Kryber og Snob, Demagog og Tilside sætter af Sandheden og alt, hvad der hedder fair play, Redelighed og Hensyntagen til sine Medmennesker, deres Tærv og bedste. Sjælden har man været Vidne til et saadant Maal af Sledskhed — jnf. den kry-bende Artikel for at blive Fiskeribankens Tillidsmand — af underdanig Kryben for at hygge sine Kartofler hos Rege-lingen og andre indflydelsesrige Danskere, som hos denne Honoratiorens og »Finansmag-nats« Stræber, der — efter til en vis Grad at have faaet sine Kartofler hyppet — ikke alene uden mindste Hensyn til andre Landsmænds berettigede Interes-ser, men med satanisk Fryd over at kunne slaa dem, øde-lægge deres i Forvejen smaa Livsmuligheder fra sin daarlige skjulte Mørkekrog i Ly af en troskyldig naiv Sjæl udspyr den mest ondsindede æderspængte Kritik over dem, som han et Par Dage i Forvejen har bojet Knæ for paa den mest sledske og underdanigste Maade.

Efter at være krobet ud af Døren med de 150.000 Kr. til sit Hjertebarn eller rigtigere, Hjertemoder, et Beløb, der er Moderen vel undt, stikker han Haanden ned i den værste Snavs og fylder Dagbladets Spalter med Hadets, Usandhedens eller Forvrængningens demagogiske Uhumsked over Regeringen og Danskerne i det hele taget, akkompagneret af »Føroyatíð-índis« lange Skraaspyt.

Uden at nævne et Ord om, at Regeringen har hjulpet til at udfri en Million (senere er det garanteret Betaling af over 850.000 Kr.) til Rederne og bevilget den yderligere 300.000 ekstra til Udrustning, uden at

nævne, at der er bevilget 150.000 Kr. som direkte Tilskud til færøske Fiskere, uden at berøre, at Fiskeribanken i høj Grad har traadt hjulpande til med: 150.000 Kr. til »Anana«, 150.000 Kr. til Hvalstationen við Áir og 100.000 Kr. til »Nordlyset«, som har udrustet en Fiskeriekspedition til Grønland med færøske Fiskere, himler Dagbladets »Finans-magnat« efter den værste Maale-stok op om, at Staten og Dan-skerne i denne Krisetid kun er villige til at hjælpe Fiskeriet (Rederne) med 300.000 som Laan. Og for at understrege Græheden af dette, eller rigtigere, for at udløse sit indædte Had mod Arbejderklassens Rejsning und-ser han sig ikke med at ud-trykke sin frysende Harme over, at man fra Statens Side skal have hjulpet Fiskerne og Arbej-derne med at starte en Trawler-virksomhed. Med Indignationens fanatiske Styrke planter han Behrejdelsens Knytnæve i Rege-geringens Ansigt for, at denne skal have ydet Arbejderne og Fiskerne 300.000 Kr. — lige saa meget som den ene Portion til Rederne — til nævnte Trawler-drift. Styrken af denne indædte Ondsindehed imod Arbejder-klassen aner man, naar man belyser, at Sandheden er, at Staten ikke i Lighed med, hvad den har gjort imod Rederne vedrørende deres Drift, di-recte har ydet Laan eller

Tilskud til anførte Trawlerdrift. Fiskeribanken har derimod i Lighed med, hvad den har gjort imod »Anana«, »Nordlyset«, Hvalfangerselskabet við Áir og mange, mange andre Virksom-heder paa Færøerne, som Bank udvist en særdeles paaskønnel-sesværdig Velvillighed mod Trawlersagen, som man forøvrigt i »Finansgongdini« gjorde Forsøg paa at ødelægge paa samme Maade som Thorshavns Trawler-sagen blev ødelagt, og støttet den med et Laan paa ca. 200.000 til Købet af Trawleren m. m., for hvilket Banken erholder Sikkerhed i Trawleren og Fi-skeriet.

Man skulde synes, at alle Færingar paaskønnede denne Fiskeribankens Loyalitet over for de Opgaver, der staar for at løse indenfor Fiskeriet, deriblandt Omlægningen af dette til nye Driftsformer. Og vi tror, at det kun er denne »Finansmagnat« og nogle faa ligesindede iblandt Færingerne, der ser surt paa det, om Staten — som det i højeste Grad er tiltrængt — rækker Fiskerne og Arbejderne en hjælpende Haand i Bestræ-belsen for at komme ind paa et mere lønnende Fiskeri end Haandlinefiskeriet.

Hensigten med »Finansmag-natens« Forvrængning af Sand-heden og giftige Chikane for-staar alle, og Færingerne bør i Tide tage deres Forholdsregler:

En regulær Udsmidning af Slangen!

Jørðin.

Summarrøkt.

Nú er komið so langt út á árið, at váringin fyri tað mesta er liðug. Tað, sum nú liggur fremst í boðrúkinum, er at halda veltarnar fríar fyri lok.

Tær verstu lokplanturnar her hjá okkum eru fræplantur, so-vorðnar, sum veksa upp um váríð av fræ, búnað sama summar, seta fræ og doyggja. Teirra livitið er soleiðis bert eitt summar. Tað, ið umræður fyri hesar plantur, eitt nú arva, vatnarva, dáa, er at fáa beint fyri fræplantunum, tá tær spíra upp og eru smáar. Taka vit eplaveltuna, sum er tann van-ligasta veltan hjá okkum, so gerst hetta við at saka millum rátni, at ríva og raka moldina líka frá tí, ókrútsfræið sæst at spíra um váríð, til eplini eru komið so langt fram, at veltan

skjýtur saman. Tá veltan er samanskotin, verður myrkt niðri undir, og tá missur ókrútið megina, tí í myrkri orkar ein planta ikki at vinna seg fram, hon pínist, verður veik og orkar ikki at seta fræ.

Hvørja ferð vit fara at saka og skrumla moldina um, beina vit fyri tí, sum tá er vaksið fram, retturnar loysna, og moldin verður so leys uttan um, at plantan vanligu tornar burtur. Men av tí, at vit órógvu moldina, koma onnur fræ, sum ikki vóru spírað fyrr, at liggja væl fyri at spíra, og um stutta tíð koma nálírnar uppundan. Tí mugu vit fleiri ferðir fara at arbeiða í moldini. Á henda hátt kunnu vit meir ella minni tóma jørðina fyri gróðrarføtr lokfræ.

Á váðum summrum fellur alt lúkingararbeið (vorligari; tí er jørðin heilt vat, loysnar moldin ikki frá planturótunum, og tær kunnu ofta festa seg aftur, so-